

Årsberetning 2016

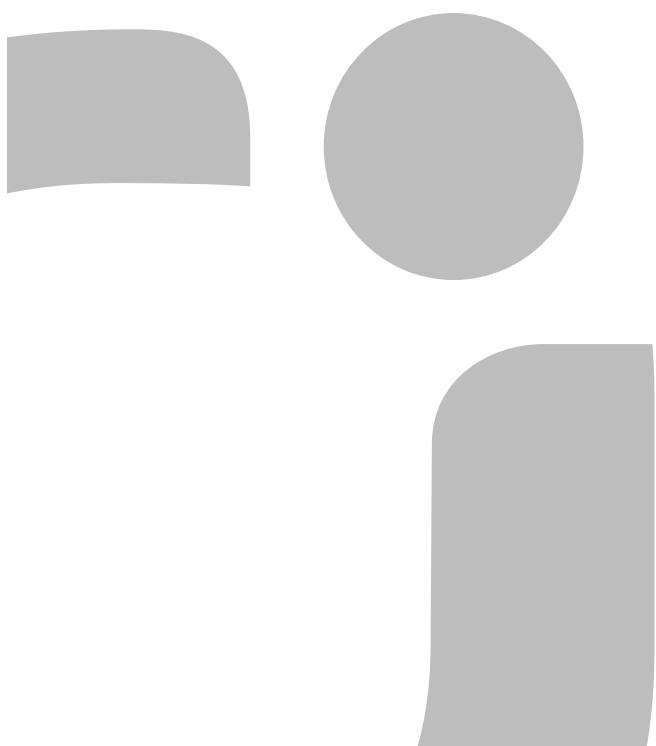

HÖRSENS KOMMUNE

Indholdsfortegnelse

Borgmesterens forord.....	4
Ledelsespåtegning.....	5
Den uafhængige revisors påtegning.....	6
Finansiel beretning.....	9
Væsentlige økonomiske nøgletal 2016	24
Regnskabsopgørelse - udgiftsbaseret regnskab.....	25
Balance.....	26
Noter.....	27

Årsberetning 2016

HÖRSENS KOMMUNE

Borgmesterens forord

Årets resultat for driftsvirksomheden på det skattefinansierede område er et overskud på 370,8 mio. kr. Afdrag på lån udgør 119,2 mio. kr., og anlægsinvesteringerne udgør netto 250,6 mio. kr. Resultatet af driftsvirksomheden finansierer anlægsinvesteringerne og afdrag på lån. Regnskabet for 2016 er i balance.

Horsens Kommunes økonomiske politik fastslår netop, at det tilsigtes, at økonomien balancerer i de enkelte år, og dermed lever regnskabet for 2016 op til byrådets økonomiske politik.

I Horsens Kommune sker den budgetmæssige styring i et vidt forgrenet ansvar for budgetoverholdelse i institutioner, skoler og afdelinger. Generelt er økonomien styret fint på driftssiden. Serviceudgifterne i regnskab 2016 ligger under det oprindeligt vedtagne budget med ca. 6 mio. kr.

Samlet set viser anlægsregnskabet nettoudgifter på 250,6 mio. kr. mod budgetteret 182,7 mio. kr. Afvigelsen i forhold til budgettet kan i stort omfang tilskrives køb af jord, byggemodning og indtægter på salg af jord og ejendomme udover det budgetterede. Desuden skal det nævnes, at byrådet valgte at fremrykke købet af FÆNGSLET fra 2017 til 2016.

Den gennemsnitlige likviditet er i 2016 steget til 479,9 mio. kr. mod 464,1 mio. kr. i 2015.

Den gennemsnitlige likviditet svarede i 2016 til 5.390 kr. pr. indbygger. Det fremgår af byrådets økonomiske politik, at den gennemsnitlige likviditet skal udgøre minimum 2.500 kr. pr. indbygger, og dermed er likviditeten inden for rammerne af den økonomiske politik. Det er vigtigt, at kommunens likvide beholdning har en størrelse, som sikrer økonomisk handlefrihed og robusthed bl.a. i forhold til ændringer i budgetforudsætningerne.

Kassebeholdningen må i 2016 betragtes som endda særdeles robust.

Peter Sørensen
Borgmester

Ledespåtegning

Økonomiudvalget har den 18. april 2017 aflagt årsregnskab for 2016 for Horsens Kommune til byrådet.

Årsregnskabet bygger på de obligatoriske oversigter og redegørelser, der skal aflægges i overensstemmelse med Lov om Kommunernes Styrelse og reglerne i Økonomi- og Indenrigsministeriets Budget- og Regnskabssystem for kommuner.

Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende billede af kommunens aktiver og passiver, finansielle stilling samt årets økonomiske resultat.

I henhold til styrelseslovens § 45 overgiver byrådet hermed regnskabet til revision.

Horsens, den 25. april 2017

Peter Sørensen
Borgmester

Niels Aalund
Kommunaldirektør

Den uafhængige revisors påtegning på årsregnskabet

Til byrådet i Horsens Kommune

Revisionspåtegning på årsregnskabet

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet, der omfatter Årsberetning siderne 23-42 og Regnskab siderne 19-60, 267-282 i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Vi har revideret årsregnskabet for Horsens Kommunen for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016, der omfatter anvendt regnskabspraksis, regnskabsopgørelse, balance og obligatoriske oversigter og noter med følgende hovedtal:

- Resultat af ordinær driftsvirksomhed
DKK 370.828 mio
- Resultat af det skattefinansierede område
DKK 120.207 mio.
- Aktiver i alt
DKK 5.338.386 mio.
- Egenkapital i alt
DKK 2.376.815 mio.

Årsregnskabet udarbejdes efter kravene i bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionsetik, idet revisionen udføres på grundlag af kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af kommunen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Kommunen har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. medtaget det af byrådet godkendte resultatbudget for 2016 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2016. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere kommunens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at

udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere kommunen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisions-skik, idet revisionen udføres på grundlag af kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v., altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisions-skik, idet revisionen udføres på grundlag af kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v., foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandling som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er

tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af kommunens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om kommunens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at kommunen ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Andre Oplysninger end årsregnskabet og revisors erklæring herom

Ledelsen er ansvarlig for Andre Oplysninger. Andre Oplysninger omfatter de øvrige oplysninger i Årsberetning og Regnskab der ikke er omfattet af vores revision jf. konklusionsafsnittet ovenfor.

Vores konklusion om årsregnskabet dækker ikke Andre Oplysninger, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om disse.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse Andre Oplysninger og i den forbindelse overveje, om Andre Oplysninger er væsentligt inkonsistente med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i Andre Oplysninger, skal vi rapportere om dette forhold.

Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis; og at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det i overensstemmelse med god offentlig revisionskik vores ansvar at udvælge relevante emner til såvel juridisk-kritisk revision som forvaltningsrevision. Ved juridisk-kritisk revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ved forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

Aalborg, den 14. juni 2017

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 77 12 31

Marianne Fog Jørgensen
statsautoriseret revisor

Finansiell beretning

Aftale om den kommunale økonomi 2016

Økonomiaftalen for 2016 mellem regeringen og KL blev indgået i juni 2015. Aftalen indeholdt et såkaldt omprioriteringsbidrag på 1 % af de kommunale serviceudgifter svarende til ca. 2,4 mia. kr. Det blev dog aftalt, at 1,9 mia. kr. skulle tilbageføres til kommunerne til indsatser på de borgernære serviceområder.

Der blev som i de foregående års økonomiaftaler aftalt et betinget bloktilskud på 3 mia. kr. Det betingede bloktilskud ville kun blive udløst, hvis kommunernes samlede serviceudgifter for budget 2016 lå inden for det aftalte niveau, hvilket endte med at blive udgangen af kommunernes budgetlægning.

I aftalen indgik der et samlet kommunalt anlægsniveau på 16,6 mia. kr. i 2016. Det var et fald i investeringsniveauet på 0,9 mia. kr. i forhold til niveauet i aftalen for 2015.

Endvidere lå der i aftalen en ekstraordinær finansiering i 2016 på 3,5 mia. kr. med henblik på at styrke kommunernes generelle likviditet. Heraf skulle 1,5 mia. kr. fordeles til kommunerne som grundtilskud efter indbyggertal, og 2,0 mia. kr. skulle fordeles på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår. Horsens Kommunes andel af denne ekstraordinære finansiering udgjorde 85,2 mio. kr.

De økonomiske konsekvenser af økonomiaftalen for Horsens Kommune blev indregnet i budget 2016 og overslagsårene 2017-2019 i august 2015.

Tilblivelse af budget 2016

Der blev indgået budgetaftale for budget 2016 og overslagsårene 2017-2019 mellem Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti.

Den kommunale skatteprocent blev fastsat til 25,2 %, grundskyldspromillen til 22,56 og dækningsafgift af forretningsejendommens forskelsværdi blev sat ned til 1,5 promille.

Der blev budgetteret med en forøgelse af kassebeholdningen på 1,7 mio. kr. i 2016.

I budget 2016 blev der endvidere budgetteret med et serviceudgiftsniveau, der lå 10 mio. kr. over den af KL udmeldte vejledende serviceramme.

Regnskabsopgørelsen

Skattefinansieret område

Årets resultat for driftsvirksomheden på det skattefinansierede område viser et overskud på 370,8 mio. kr. mod oprindelig budgetteret 261,8 mio. kr.

Driftsoverskuddet er udtryk for den ramme, der er til rådighed til dækning af afdrag på lån og den del af anlægsvirksomheden, der ikke finansieres ved optagelse af lån.

Nettoanlægsudgifterne udgør 250,6 mio. kr. og afdrag på lån udgør 119,2 mio. kr., som således kan dækkes af driftsoverskuddet på 370,8 mio. kr.

Kommunens kassebeholdning er ultimo 2016 vokset til 247 mio. kr.

En stor del af den likvide beholdning på 247 mio. kr. er enten disponeret til konkret brug eller tilhører andre virksomheder. Typisk er der tale om henlæggelser til færdiggørelse af anlægsarbejder og til institutioners samt øvrige decentrale enheders opsparede driftsmidler.

Den gennemsnitlige kassebeholdning udgjorde 479,9 mio. kr. i 2016 mod 464,1 mio. kr. i 2015.

Regnskabsopgørelsen for det skattefinansierede område kan i øvrigt sammenstilles således i forhold til budget:

Beløb i mio. kr.	Budget	Korrigeret budget	Regnskab 2016
Skatter	3.648,0	3.645,5	3.644,0
Tilskud og udligning	1.683,1	1.707,7	1.715,1
Driftsudgifter	-5.021,5	-5.081,6	-4.999,6
Renter (netto)	-18,7	-3,3	11,3
Jordforsyning	3,0	-14,8	-58,2
Øvrig anlægsvirksomhed	-185,7	-206,8	-192,4

Indtægter = +, Udgifter = -

Skatter

Skatterne har samlet set givet en mindreindtægt på 4,0 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget 2016. Den samlede mindreindtægt dækker over flere udgifter til tilbagebetalinger af grundskyld end forventet.

Tilskud og udligning

Tilskud og udligning har givet en samlet merindtægt på 32,0 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget. Den samlede merindtægt skyldes hovedsageligt en mindre efterregulering end forventet, tilskud til sænkelse af dækningsafgiften samt tilbagebetaling fra tidligere år vedr. refusion af købsmoms.

Driftsudgifter

Driftsudgifterne er på 4.999,6 mio. kr., hvilket svarer til et mindreforbrug på 21,9 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget.

Renter (netto)

Netto renteudgifterne er 10,7 mio. kr., hvilket svarer til et mindre forbrug på 9,2 mio. kr. i forhold til oprindeligt budget. Det er primært 3 forhold, der er årsag til mindre forbruget, lave variable renter på lånene, større afkast af formuen samt færre renteudgifter i forbindelse med tilbagebetalinger af grundskyld og dækningsafgift.

Anlægsudgifter

Underskuddet på jordforsyningsområdet er på 58,2 mio. kr., hvilket er en afvigelse på 61,2 mio. kr. i forhold til et oprindeligt budgetteret overskud på 3,0 mio. kr.

Afvigelsen skyldes primært merudgifter til arealerhvervelser til byudvikling samt flere udgifter til byggemodninger end oprindeligt budgetteret. Modsat har der været tale om merindtægter fra salg af boligjord.

Nettoudgifterne til øvrig anlægsvirksomhed er på 192,4 mio. kr. mod oprindeligt budgetteret 185,7 mio. kr. Dette dækker dog over merudgifter på 41 mio. kr. og merindtægter på 35 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget 2016. Både merudgifter og merindtægter knytter sig primært til køb og salg af ejendomme til byudviklingsformål.

Brugerfinansieret område

På driftsbudgettet for Affald og Genbrug er der en nettomerindtægt på 2,3 mio. kr. i forhold til oprindeligt budget. Det skyldes hovedsageligt merindtægter pga. flere renovationsbrugere end budgetteret.

På anlægsbudgettet er der et merforbrug på ca. 1,7 mio. kr. i forhold til oprindeligt budget, som var på 14,8 mio. kr. Det skyldes hovedsageligt større aktivitet på etablering af de nye affaldsløsninger jf. affaldsplanen.

Projekt for farligt affald (husstandsindsamling af batterier) på ca. 4,7 mio. kr. er udskudt til 2017. Dette modsvares dog af udgifter ved igangsætning af projekt Ny omlastehal/mellemdepot, som ikke var budgetteret

Overførselsadgang mellem årene

Der er overførselsadgang på rammebelagte driftsområder. De rammebelagte udgifter er udgifter til områder, hvor kommunen selv fastlægger serviceniveauet. Udgifterne er i kommunens økonomistyring henlagt til bevillinger under de centrale enheder, hvor der er overførselsadgang til efterfølgende regnskabsår. Dette indebærer bl.a., at der som hovedregel ikke meddeles tillægsbevillinger udover bevillinger, der kan henføres til aktivitetsændringer eller øvrige forhold, der ikke var kendt ved budgetlægningen.

I det korrigerede budget for 2016 er indeholdt overførsler fra 2015 for netto 62,8 mio. kr.

Henlæggelser til finansiering af overførte drifts- og anlægsbevillinger forelægges byrådet i april 2017.

Likviditetens udvikling

Likvide beholdninger ultimo regnskabsåret udgør 247 mio. kr., hvilket er en stigning på i alt 100 mio. kr. i forhold til ultimo 2015.

Tilgang af likvide aktiver fremkommer således:

Beløb i mio. kr.	
Resultat af det skattefinansierede område	120,2
Resultat af brugerfinansierede område	-4,7
Forskydninger i langfristede tilgodehavender	-54,7
Afdrag på lån	-119,2
Optagne lån	60,0
Øvrige finansforskydninger m.v.	99,1
Kursregulering likvide aktier	-0,4
Tilgang likvide beholdninger	100,3

Afgangen af likvide aktiver vedrørende Langfristede tilgodehavender er forskydninger, som primært vedrører indskud i Landsbyggefonden og depone-rede beløb.

Tilgangen af likvide aktiver vedrørende øvrige finansforskydninger er nettoforskydninger, som primært er et væsentlig fald i refusionstilgodeha-vender og samtidig en større kortfristet gæld til leverandørerne ved årsskiftet.

En stor del af den likvide beholdning på 247 mio. kr. er enten disponeret til konkret brug eller til-hører andre virksomheder. Typisk er der tale om henlæggelser til færdiggørelse af anlægsarbejder og til institutioners samt øvrige decentrale enheders opsparede driftsmidler.

Den gennemsnitlige kassebeholdning i 2016 ud-gjorde 479,9 mio. kr. mod 464,1 mio. kr. i 2015.

Den økonomiske udvikling

Udviklingen i det økonomiske råderum

Med udgangspunkt i resultatet af årets driftsvirksomhed (skatte- og brugerfinansieret) og efter nettoafdrag på lån (afdrag og låneoptagelse), er kommunens råderum til finansiering af anlægsarbejder beregnet.

Udviklingen i det økonomiske råderum:

Beløb i mio. kr.	Regnskab 2011	Regnskab 2012	Regnskab 2013	Regnskab 2014	Regnskab 2015	Regnskab 2016
Driftsresultat skattefinansieret område	243,4	75,4	217,6	207,6	289,0	370,8
Nettoafdrag på lån	-96,1	-74,7	-93,4	-113,9	-120,3	-59,2
Resultat efter netto afdrag på lån	147,3	0,7	125,0	93,7	168,7	311,6
Driftsresultat brugerfinansieret område	11,6	7,5	-1,4	8,4	15,2	11,8
Råderum til finansiering af anlægsarbejder	158,9	8,2	123,6	102,1	183,9	323,4
Anlægsarbejder:						
Jordforsyning	-13,8	-18,7	-26,0	70,5	-29,7	-58,2
Øvrige skattefinansierede anlæg	-284,2	-265,9	-107,1	24,8	-76,1	-192,4
Brugerfinansierede anlæg	-13,2	-11,1	-6,3	-2,9	-50,9	-16,5
Anlægsarbejder i alt	-311,2	-295,7	-139,4	92,4	-156,7	-267,2

Indtægter = +, Udgifter = -

De samlede driftsudgifter

De samlede driftsudgifter er defineret som alle nettodriftsudgifter inkl. statsrefusion på det skattefinansierede område fordelt på serviceudgifter, overførselsudgifter, aktivitetsbestemt medfinansiering, udgifter og indtægter vedr. ældreboliger samt indtægter fra den centrale refusionsordning.

Overholdelse af servicerammen 2016:

Beløb i mio. kr.	Regnskab 2016	Budget 2016	Afgivelse i forhold til oprindeligt budget
Serviceudgifter	3.366	3.372	6
Overførselsudgifter, aktivitetsbestemt medfinansiering mv.	1.634	1.649	15
<i>Skattefinansierede nettodriftsudgifter</i>	5.000	5.021	21

Der er et mindreforbrug på serviceudgifterne på 6 mio. kr. og et mindreforbrug på 15 mio. kr. på overførselsudgifter samt aktivitetsbestemt medfinansiering mv. i forhold til det oprindelige budget.

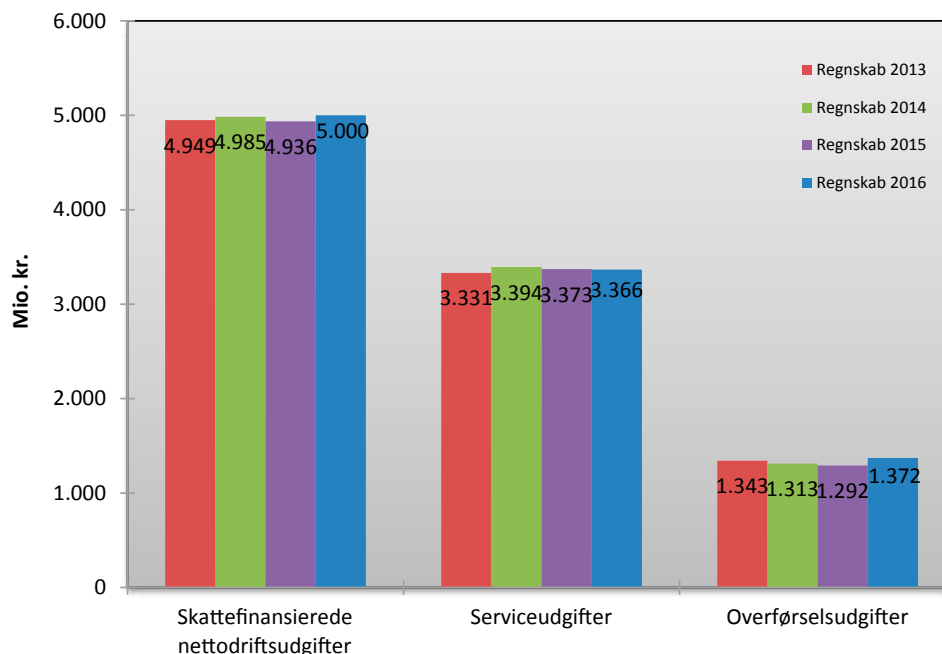
Udviklingen i de samlede driftsudgifter

De samlede driftsudgifter er defineret som alle nettodriftsudgifter inkl. statsrefusion på det skattefinansierede område fordelt på blandt andet serviceudgifter og overførselsudgifter.

Udviklingen i de samlede driftsudgifter:

Beløb i mio. kr., 2016-priser	Regnskab 2013	Regnskab 2014	Regnskab 2015	Regnskab 2016	Budget 2016	Budget 2017
Serviceudgifter	3.331	3.394	3.373	3.366	3.372	3.447
Overførselsudgifter	1.343	1.313	1.292	1.372	1.387	1.340
Aktivitetsbestemt medfinansiering	307	313	298	295	295	295
Indtægter fra den centrale refusionsordning	-23	-24	-21	-25	-23	-23
Ældreboliger	-10	-11	-9	-10	-11	-11
Tjenestemandspension, forsyningsvirksomheder	2	2	2	1	1	1
Skattefinansierede nettodriftsudgifter	4.949	4.985	4.936	5.000	5.021	5.048

Udgiftsudvikling, Regnskab 2013 -2016 (2016 -priser)

Det fremgår, at de skattefinansierede nettodriftsudgifter har ligget på et nogenlunde stabilt niveau i perioden 2013-2015. I 2016 er der tale om en pæn stigning i de skattefinansierede nettodriftsudgifter. Denne stigning dækker over en stigning i overførselsudgifterne, mens serviceudgifterne ligger på niveau med 2015.

Stigningen i overførselsudgifter kan dog tilskrives den nye refusionsreform på beskæftigelsesområdet. Ses der bort fra udgiftskonsekvenserne af denne reform, ville der have tale om et fald i overførselsudgifter fra 2015 til 2016. Kommunerne kompenseres for de øgede udgifter som følge af reformen via tilskuds- og udligningssystemet.

Den årlige realvækst:

Realvækst	R2013/R2014	R2014/R2015	R2015/R2016
Serviceudgifter	1,9 %	-0,6 %	-0,2 %
Overførselsudgifter	-2,3 %	-1,6 %	6,2 %
<i>Skattefinansierede nettodrifudsudgifter</i>	0,7 %	-1,0 %	1,3 %

Den årlige realvækst afspejler også, at serviceudgiftsniveauet i 2016 omtrent er på niveau med 2015. Fra 2014 til 2016 har der dog været tale om årlige fald i serviceudgifterne. Stigningen fra 2013

til 2014 kan delvis forklares af lockouten på skoleområdet i 2013. Den betød mindreudgifter i 2013, som så til gengæld blev anvendt i 2014 og 2015 til implementeringen af folkeskolereformen.

Udgiftsudviklingen på områder

Den samlede udgiftsudvikling opdelt på områder:

Beløb i mio. kr., 2016-priser	Regnskab 2013	Regnskab 2014	Regnskab 2015	Regnskab 2016	Budget 2016	Budget 2017
Dagtilbudsområdet	394,9	404,0	403,6	395,2	380,4	384,7
Undervisningsområdet (inkl. Tværgående enhed for læring)	809,8	849,6	861,6	835,1	830,7	833,8
Det specialiserede børneområde	210,7	204,4	196,1	208,8	199,1	193,9
Kultur- og Fritidsområdet	132,4	135,2	127,1	144,9	130,0	127,6
Fælles udgifter og administration	476,2	477,3	492,6	505,5	539,6	575,2
Overførselsområdet	1.343,3	1.313,0	1.291,7	1.372,4	1.387,0	1.339,7
Sundhedsområdet	393,7	400,7	395,3	395,1	390,9	391,3
Ældreområdet	576,9	584,5	568,8	557,8	571,5	568,3
Det specialiserede voksenområde	398,4	409,8	405,0	396,5	400,4	412,3
Teknik og Miljø	193,3	187,2	173,3	168,7	169,5	197,8
Øvrige	19,6	18,9	17,6	19,6	22,4	23,7

Note: Udgifter til udvendig vedligeholdelse figurerer under Teknik og Miljø og ikke under de øvrige områder. Udgifter til tabt arbejdsfortjeneste og merudgiftsydelser indgår under overførselsområdet.

Fra 2013 til 2016 har udgiftsudviklingen været forskellig fra område til område. På de fleste områder har der dog været tale om et reelt fald i udgifterne eller uændret udgiftsniveau set over de fire år.

Det skal bemærkes, at det meste af stigningen i udgifterne på undervisningsområdet fra 2013 til

2014 kan tilskrives lockouten på skoleområdet i foråret 2013. Lockouten medførte mindreudgifter på ca. 20 mio. kr.

Som følge af den nye refusionsreform på overførselsområdet var der som nævnt væsentlig større nettoudgifter på dette område i 2016 sammenlignet med de tidligere år.

Personaleudviklingen

Generelt

Statistikken udarbejdes på baggrund af udtræk fra KMD Opus med antal fuldtidsansatte i 2016. Statistikken er i forhold til tidligere år ændret fra 2016.

Herunder ses udviklingen i det samlede antal fuldtidsansatte i Horsens Kommune for perioden 2013-2016.

Antal fuldtidsansatte i Horsens Kommune	2013	2014	2015	2016
Samlet antal fuldtidsansatte	6.262,4	6.241,0	6.229,4	5.978,9

Det samlede antal fuldtidsansatte i Horsens Kommune er således faldet med 283,5 fra 2013 til 2016, svarende til et procentvist fald på 4,5 %.

Statistikken opdeles i henholdsvis fuldtidsansatte på ordinære vilkår og ansatte på ekstraordinære vilkår.

Ordinære ansatte

Ordinære ansatte omfatter primært overenskomstansatte og tjenestemænd. Vikarer, elever og ansatte i jobrotation betegnes også som ordinære ansatte, men opgøres dog særskilt i denne statistik, så det samlede antal ordinære ansatte opgøres både inkl. og ekskl. vikarer, elever og ansatte i jobrotation.

Ekstraordinære ansatte omfatter ansatte i flexjob, løntilskud, skånejob, servicejob, seniorjob m.v.

Nedenstående tabel viser fordelingen af ordinære ansatte 2013-2016 på områder:

Antal fuldtidsansatte på ordinære vilkår ekskl. vikarer, elever og jobrotation	2013	2014	2015	2016
Hovedkonto 0 og 2-5:				
Dagtilbudsområdet	1.163,6	1.043,0	1.007,7	986,5
Skoleområdet	1.324,9	1.287,3	1.297,4	1.283,5
Familieområdet	50,1	49,2	50,4	55,0
Kultur- og Fritidsområdet	121,9	118,4	118,1	119,0
Sundhedsområdet	86,1	89,0	89,2	88,3
Ældre- og handicapområdet	1.725,7	1.575,5	1.528,4	1.484,6
Beskæftigelsesområdet	66,8	116,7	121,4	123,9
Teknik- og Miljøområdet	201,7	219,9	237,2	239,9
Øvrige (herunder arkæologi)	8,8	7,2	8,6	9,0
Hovedkonto 6:				
Administrationsområdet	756,3	752,3	783,2	795,2
Ordinære ansatte ekskl. vikarer, elever og jobrotation	5.505,8	5.258,3	5.241,5	5.184,8
Vikarer, elever og ansatte i jobrotation	226,9	495,0	592,2	424,2
Ordinære ansatte inkl. vikarer, elever og jobrotation	5.732,7	5.753,3	5.833,8	5.609,0
Andel af vikarer, elever og jobrotation	4,0%	8,6%	10,2%	7,6%

Antallet af ordinære ansatte ekskl. vikarer, elever og ansatte i jobrotation er faldet med 321,2 fuldtidsansatte siden 2013, svarende til et fald på omkring 6%.

Antallet af vikarer, elever og ansatte i jobrotation er i perioden 2013-2016 steget med ca. 200 fuldtidsansatte, svarende til en stigning på 46,5 %. Dog er der sket et fald på 168 fuldtidsansatte vikarer m.v. fra 2015 til 2016.

Ekstraordinære ansatte

Antal fuldtidsansatte på ekstraordinære vilkår (sociale kapitler)	2013	2014	2015	2016
Ekstraordinære ansatte	523,4	487,9	395,6	369,9
Andel af alle ansatte	8,4%	7,8%	6,4%	6,2%

Antallet af ekstraordinære ansatte er ligeledes faldet siden 2013, fra 523 til 369.

Andelen af ekstraordinære ansatte har været faldende siden 2013 fra 8,4% til 6,2% i 2016.

Bemærkninger til områderne under hovedkonto 0 og 2-5:

Dagtilbudsområdet

Området omfatter ansatte ved kommunens dagtilbud, dvs. dagplejen, vuggestuer, børnehaver, integrerede daginstitutioner samt særlige dagtilbud og særlige klubber.

Antallet af fuldtidsansatte på området er faldet med 15% siden 2013. Årsagen er fortrinsvis et faldende børnetal. Faldet dækker dog over en stigning i antallet af pædagoger og et fald i antallet af pædagogmedhjælpere.

Familieområdet

Familieområdet omfatter ansatte i kommunens tilbud til udsatte børn og unge: Familiebehandlingen, Ungecentret og U-Turn.

Området har ligget uændret omkring 50 fuldtidsansatte i perioden 2013-2015. Stigningen fra 2015 til 2016 skyldes dels stigende efterspørgsel efter egne tilbud (Ungecentret og Familiebehandlingen) som følge af forebyggelsesstrategien, dels tilgangen af nye flygtningefamilier.

Kultur- og fritidsområdet

Området omfatter Horsens Bibliotek, Museum Horsens ekskl. arkæologifunktionen, Horsens Musikskole, Forum Horsens samt ansatte kommunens haller og idrætsanlæg.

Kultur- og fritidsområdet betjenes af knap 120 fuldtidsansatte. Det samlede antal medarbejdere er stort set uforandret siden 2013, dog med mindre udsving.

Sundhedsområdet

Området omfatter den kommunale tandpleje, den kommunale sundhedspleje samt Sund By.

Området har ligget stabilt omkring 86-89 fuldtidsansatte i hele perioden 2013-2016

Ældre- og handicapområdet

Området omfatter alle ansatte på kommunens ældrecentre. Derudover også ansatte på det specialiserede socialområde for voksne, dvs. på kommunens tilbud vedr. voksne handicappede, socialt udsatte samt psykiatrien. Desuden omfatter området også kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning.

Der er fra 2015 til 2016 sket et fald i antal fuldtidsansatte på området med næsten 44. Faldet i de ordinære ansatte er en konsekvens af realiseringen af den økonomiske politik med 1 % budgetreduktion pr. år. Langt den største udgiftspost på området er løn. Udviklingen må forventes at være den samme i de kommende år.

Beskæftigelsesområdet

Beskæftigelsesområdet består af ansatte i tilbuds- og værkstedsservice, mentorservice og virksomhedsservice. Ansatte på Jobcentret ses i statistikken vedr. Administrationsområdet.

Området har det seneste år haft en stigning på 2,5 fuldtidsansatte på grund af projektansættelser.

I perioden 2013-2016 har der været flere omorganiseringer af opgaver fx flytning af jobberedskab og virksomhedsservice, hvorved medarbejdere er flyttet fra hovedkonto 6 (Administrationsområdet) til hovedkonto 5 (Beskæftigelsesområdet). Det er baggrunden for den samlede stigning i antal fuldtidsansatte i perioden.

Teknik- og Miljøområdet

Statistikken vedr. Teknik- og Miljøområdet omfatter fortrinsvis ansatte på Service & Beredskab.

I 2016 var der i alt 240 fuldtidsansatte på Teknik- og Miljøområdet, hvoraf 217 var ansat ved Service & Beredskab inkl. Endelave Færgeservice (13,5 fuldtidsansatte).

De resterende omkring 23 fuldtidsansatte er primært teknisk servicepersonale under Ejendomscentret samt personale på parkeringsområdet, i forbindelse med havnen og lystbådehavnen på Endelave samt Horsens Lystbådehavn.

Stigningen fra 2013 til 2014 skyldes primært etableringen af Kørselskontoret under Service & Beredskab, mens den yderligere stigning på ca. 15 fuldtidsstillinger fra 2014 til 2015 ligeledes skyldes Kørselskontoret, der overtog busdriften fra Østbirk Turist i midten af 2014. Helårseffekten af denne overtagelse ses i den yderligere stigning i antal ansatte i 2015.

Øvrige

Kategorien 'Øvrige' omfatter primært arkæologifunktionen på Horsens Museum.

Bemærkninger til Administrationsområdet under hovedkonto 6

Administrationsområdet

Området omfatter antal fuldtidsansatte på hovedkonto 6. Fra 2013 blev der gennemført en række ændringer i den autoriserede kontoplan, der gør det muligt at se en mere detaljeret opsplitning af området.

Området er som udgangspunkt opsplittet på funktioner. Desuden er funktion 6.45.51 Sekretariat og forvaltninger yderligere opsplittet på autoriserede grupperinger.

Specifikation af hovedkonto 6 (administrationsområdet)	2013	2014	2015	2016
6.45.51 Øvrig administration, gr. 002	178,6	185,7	186,3	179,4
6.45.51 Myndighedsudøvelse, gr. 001	140,6	150,0	148,7	155,6
6.45.52 Fælles IT og telefoni	21,6	23,6	30,8	30,4
6.45.53 Jobcentre	137,4	106,8	123,0	137,6
6.45.54 Naturbeskyttelse	3,0	4,0	2,9	2,8
6.45.55 Miljøbeskyttelse	11,1	20,4	19,5	18,0
6.45.56 Byggesagsbehandling	12,1	14,0	13,0	12,8
6.45.57 Voksen-, ældre- og handicapområdet	49,2	42,2	43,7	44,4
6.45.58 Det specialiserede socialområde	63,8	68,0	71,6	72,2
Rengøringspersonale, kantine, rådhusbetjente m.v. på hovedkonto 6	138,8	137,5	143,7	142,0
I alt	756,3	752,3	783,2	795,2

Administrationsområdet har oplevet en stigning fra 2014 til 2016 på omkring 43 fuldtidsansatte. Fra 2015 til 2016 har stigningen været på i alt 12 fuldtidsansatte.

En stor del af stigningen fra 2014 til 2016 er sket på Jobcenter Horsens (6.45.53), der er steget med ca. 30 fuldtidsansatte i perioden 2014-2016.

Stigningen skyldes bl.a., at Jobcentret i forbindelse med forskellige reformer har fået flere myndighedsopgaver, og at Jobcentret har fået flere opgaver i forbindelse med flygtninge. Stigningen fra 2015 til 2016 skyldes primært yderligere opgaver i relation til flygtninge.

Desuden er sekretariatet i Jobcentret blevet styrket, og i den forbindelse er der blevet overflyttet opgaver og stillinger fra centraladministrationen på Rådhuset. Endeligt er der oprettet en række projektstillinger til håndtering af bl.a. HORSENS ALLIANCEN.

Derudover er Myndighedsudøvelse (6.45.51, gr. 001) steget med 15 fuldtidsansatte fra 2013 til 2016. Denne stigning skyldes dels oprettelsen af Ungeenheden under Uddannelse & Arbejdsmarked fra 2014, dels en stigning på Teknik- og Miljøområdet. Dog skal stigningen ses i sammenhængen med fald på andre områder, fx Øvrig administration samt Jobcentret (fald mellem 2013 og 2014).

Ledelse og administration, decentralt (gruppering 200 på hovedkonto 0 og 2-5)

Som udgangspunkt registreres administrativt personale på hovedkonto 6 (Administrationsområdet). Men fra og med 2013 blev det muligt at foretage en tværgående opgørelse af det decentrale forbrug af antal administrativt ansatte til ledelse og administration på de større kommunale institutionsområder under hovedkonto 0 og 2-5.

Nedenstående statistik viser antallet af administrativt ansatte decentralt for perioden 2013-2016. Bemærk at nedenstående tal er indeholdt i det samlede tal for det enkelte område

Antal fuldtidsansatte på ordinære vilkår gruppering 200	2013	2014	2015	2016
Dagtilbudsområdet	26,99	26,53	25,04	18,23
Undervisningsområdet	55,57	52,87	48,56	41,09
Familieområdet	3,00	2,07	1,00	0,40
Kultur- og Fritidsområdet	16,21	16,84	18,40	18,79
Ældre- og handicapområdet	62,01	39,03	33,96	23,29
Teknik- og Miljøområdet	1,96	0,01		
I alt	165,74	137,34	126,96	101,81

Sammenligning med andre kommuners administrative ressourceforbrug

Økonomi- og Indenrigsministeriets nøgletal "Årsværk til ledelse og administration" giver mulighed for at sammenligne med andre kommuners ressourceforbrug.

Statistikken er baseret på et særudtræk fra Kommunernes- og Regionernes Løndatakontor (KRL) og baserer sig på overenskomstansatte, tjenestemænd samt ansatte i fleksjob (sidstnævnte indgår med 0,5 vægt).

Årsværk til ledelse og administration pr. 1.000 indbyggere*)

	2013	2014	2015	2016
Horsens Kommune	14,2	14,7	14,2	14,1
Region Midtjylland **)	15,3	15,4	15,2	15,0
Lands gennemsnit	15,4	15,4	15,3	15,2

*) Nøgletallet opdateres primo april med tal for det foregående (opgjort i december året før) og primo oktober med tal for det aktuelle år (opgjort i juni).

**) Tal for Region Midtjylland er beregnet som et simpelt gennemsnit af alle kommuner i regionen.

Udvikling i anlægsudgifter

Beløb i mio. kr., 2016 -priser	Regnskab 2013	Regnskab 2014	Regnskab 2015	Regnskab 2016
Skattefinansieret bruttoanlægsudgifter	170,0	177,6	222,0	362,2
<i>Heraf:</i>				
<i>Jordforsyning</i>	46,7	31,0	94,6	120,6
<i>Skoleområdet</i>	13,3	17,3	10,2	23,0
<i>Dagtilbudsområdet</i>	7,7	26,1	35,9	16,1
<i>Ældreområdet</i>	17,1	11,9	5,0	6,1
<i>Vejområdet</i>	36,7	25,6	31,1	93,3
<i>Kultur- og Fritidsområdet</i>	15,0	32,4	25,1	20,2
<i>Fælles udgifter og administration</i>	11,1	2,9	4,1	2,9
<i>Øvrige</i>	22,4	30,6	15,9	80,0

Note: Øvrige udgifter dækker blandt over udgifter til byfornyelse og køb af ejendomme. Udgifter vedr. idrætsfaciliteter til børn og unge indgår under Kultur- og Fritidsområdet.

Det samlede bruttoanlægsniveau i 2016 endte på et noget højere niveau end i de foregående år. Det er specielt jordforsyningsområdet i form af en række arealerhvervelser og vejområdet, der trækker anlægsniveauet op i 2016. På vejområdet har det i 2016 været projekter som Gadebelysning, generel vejvedligeholdelse og omfartsvej syd om Horsens, der har bidraget til udgiftsniveauet.

På dagtilbudsområdet vedrører udgifterne i 2014 og 2015 primært den nye daginstitution i Dagnæs samt den nye Børneenhed Søndermark.

Under Øvrige skyldes det højere beløb i 2016 en række køb af ejendomme til byudviklingsformål.

Udvikling i anlægsindtægter

Beløb i mio. kr., 2016-priser	Regnskab 2013	Regnskab 2014	Regnskab 2015	Regnskab 2016
Samlede anlægsindtægter	31,9	275,5	114,7	111,6
<i>Heraf:</i>				
<i>Jordforsyning</i>	19,7	103,4	64,5	62,4
<i>Salg af kommunale bygninger</i>	2,2	155,0	41,0	38,7
<i>Øvrige</i>	9,7	17,1	9,2	10,5

Men hensyn til anlægsindtægter skiller 2014 sig ud ved, at der var væsentlig flere anlægsindtægter end i de øvrige år. Her spiller salget af Horsens Uddannelsescenter en afgørende rolle. I 2015 og 2016 har der dog også været noget større anlægsindtægter end i 2013. Der er tale om flere indtægter fra både salg af boligjord og salg af kommunale ejendomme.

Væsentlige økonomiske nøgletal 2016

Skatteprocenter og – promiller

	Budget 2015	Budget 2016
Kommunal indkomstskat	25,2%	25,2 %
Kirkeskat	0,89 %	0,89 %
Kommunal grundskyld	22,56 ‰	22,56 ‰
<u>Dækningsafgift:</u>		
Grundværdi, offentlige	11,28 ‰	11,28 ‰
Forskelsværdi, offentlige	8,75 ‰	8,75 ‰
Forskelsværdi, forretningsjendomme	3,0 ‰	1,5 ‰

Beløb i mio. kr.	Regnskab 2013	Regnskab 2014	Regnskab 2015	Regnskab 2016
Regnskabsopgørelsen (udgiftsbaseret)				
Resultat af driftsvirksomhed	218,4	207,6	289,0	370,8
Resultat af det skattefinansierede område	85,3	303,0	183,2	120,2
Resultat af brugerfinansierede område, drift	5,0	8,4	15,2	11,8
Resultat af brugerfinansierede område, anlæg	-6,3	-2,9	-50,9	-16,5

Balance	2013	2014	2015	2016
Aktiver				
Finansielle aktiver	1.445,0	1.481,4	1.547,6	1.588,8
Omsætningsaktiver i alt	872,8	865,1	1.023,4	1.113,8
- heraf likvide beholdninger	49,3	256,2	147,0	247,2
Passiver				
Egenkapital	-2.258,0	-2.207,1	-2.262,0	-2.376,8
Hensatte forpligtigelser	-806,9	-952,7	-992,2	-956,1
Langfristet gæld	-1.697,4	-1.684,0	-1.567,6	-1.513,7
- heraf ældreboliger	-223,0	-265,2	-252,2	-239,0
Kortfristet gæld	-399,3	-283,0	-443,9	-491,8

Gennemsnitlig likviditet (kassekreditreglen i	266,6	279,2	464,1	479,9
Gennemsnitlig likviditet pr. indbygger (kr.)	3.112	3.233	5.289	5.390
Langfristet gæld pr. indbygger (kr.)	19.815	19.500	17.866	17.002
*)Skatter pr. indbygger (kr.)	38.687	39.028	39.656	40.929
Indbyggertal ultimo året	85.662	86.361	87.742	89.033

Regnskabsopgørelse

Formålet med regnskabsopgørelsen for det udgiftsbaserede regnskab er at give en overordnet præsentation af det faktiske årsresultat sammenlignet med det budgetterede.

Noter (beløb i 1.000 kr.)	Korrigeret Heraf ramme-			Regnskab 2016
	Budget 2016	budget 2016	overførsel fra 2015 til 2016	
A. Det skattefinansierede område				
1 Indtægter				
Skatter	3.647.992	3.645.492		3.644.021
Tilskud og udligning	1.683.132	1.707.700		1.715.116
Indtægter i alt	5.331.125	5.353.193		5.359.137
2 Driftsudgifter				
Økonomiudvalget	-547.282	-646.725	-41.923	-585.932
Beskæftigelsesudvalg	-924.886	-1.290.016	316	-1.283.287
Børne- og Skoleudvalg	-1.215.159	-1.225.281	2.559	-1.234.166
Kulturudvalg	-129.953	-136.179	-6.330	-144.941
Teknik- og Miljøudvalg	-156.619	-165.242	-5.653	-154.445
Beredskabskommission	-14.497	-15.637	-695	-15.637
Velfærds- og Sundhedsudvalget	-2.033.061	-1.602.477	-11.073	-1.581.207
Driftsudgifter i alt	-5.021.457	-5.081.557	-62.799	-4.999.615
3 Renter (netto)	-18.662	-3.262		11.306
Årets resultat driftsvirksomhed	291.006	268.374	-62.799	370.828
Anlæg				
4 Jordforsyning				
Køb af jord	-10.000	-101.838		-64.361
Nedbrydning af bygninger	0	0		-1.942
Byggemodning m.m.	-22.000	-43.695		-48.834
Salgsomkostninger	0	-18.651		-4.158
Salg af jord	35.000	149.424		61.048
Jordforsyning i alt	3.000	-14.760		-58.248
5 Øvrig anlægsvirksomhed, udgifter	-200.385	-276.881		-241.641
Øvrig anlægsvirksomhed, indtægter	14.644	70.073		49.267
Årets resultat anlægsvirksomhed	-182.741	-221.568		-250.621
Resultat i alt for det skattefinansierede område	108.265	46.806		120.207
B. Det brugerfinansierede område				
Driftsvirksomhed (netto)	9.540	11.540		11.825
Anlægsvirksomhed	-14.804	-20.461		-16.535
Resultat i alt for det brugerfinansierede område	-5.264	-8.921		-4.710
6 Resultat i alt (A+B)	103.000	37.885		115.497
C. Kapitalposter				
Forskydninger i langfristede tilgodehavender	-1.400	-42.391		-54.732
Afdrag på lån	-115.900	-118.400		-119.223
Optagne lån	48.000	69.443		60.000
Øvrige finansforskydninger	-37.305	-37.305		99.128
Kursreguleringer likvide aktiver	0	0		-388
Forøgelse (+)/Forbrug (-) af likvide beholdninger (A+B+C)	-3.604	-90.769		100.282
Likvide beholdninger primo	146.953	146.953		146.953
Likvide beholdninger ultimo	143.349	56.184		247.235

Balance

Balancen giver et øjebliksbillede af kommunens formue, som omfatter de finansielle og fysiske aktiver, jf. den godkendte regnskabspraksis. Herudover forekommer der væsentlige områder, som ikke skal aktive-res, f.eks. veje og grønne områder.

Noter (beløb i 1.000 kr.)	Ultimo 2015	Ultimo 2016
Aktiver		
7 Materielle anlægsaktiver		
Grunde	362.420	362.244
Bygninger	2.183.561	2.107.962
Tekniske anlæg, maskiner og køretøjer	125.138	120.212
Inventar	18.691	17.897
Anlægsaktiver under udførelse	4.501	27.152
Immaterielle anlægsaktiver		
Udviklingsarbejder og andre erhvervede immaterielle anlægsaktiver	372	288
Finansielle anlægsaktiver		
8 Tilgodehavender og udlån	101.328	117.286
Aktier og andelsbeviser	1.455.683	1.468.639
9 Udlæg brugerfinansieret område	-9.460	2.863
Materielle omsætningsaktiver		
Grunde og bygninger til videresalg	640.046	688.418
Finansielle omsætningsaktiver		
Kortfristede tilgodehavender	207.315	149.315
Værdipapirer og kapitalandele	29.103	28.875
Likvide beholdninger	146.953	247.235
Aktiver i alt	5.265.653	5.338.386
Passiver		
10 Egenkapital		
Skattefinansieret	2.194.401	2.308.596
Brugerfinansieret	67.607	68.218
I alt	2.262.008	2.376.815
11 Hensatte forpligtelser	992.210	956.092
Finansielle gældsforpligtelser		
12 Langfristet gæld	1.551.202	1.491.870
Restleasingforpligtelser	16.375	21.826
Nettogæld vedrørende legater, deposita m.v.	8.298	7.802
Kortfristede gældsforpligtelser	435.560	483.981
Passiver i alt	5.265.653	5.338.386

13 Værdier af faste ejendomme udgør 3.606 mio. kr.

14 Kautions- og garantiforpligtigelse udgør 1.775 mio. kr.

Noter

Note 1. Skatter, tilskud og udligning

Skatter kan specificeres således:

Beløb i 1.000 kr.	
Indkomstskatter	3.256.640
Selskabsskatter	129.388
Ejendomsskatter	256.121
Øvrige skatter	1.873
I alt	3.644.021

Horsens Kommune har i 2016 valgt det statsgaranterede udskrivningsgrundlag. Der er modtaget forskud på 3.257 mio. kr., hvor der sker ikke efterregulering.

Tilskud og udligning kan specificeres således:

Beløb i 1.000 kr.	
Kommunal udligning og statstilskud	1.350.756
Særlige tilskud	369.816
Fragår:	
Udligning og tilskud vedrørende udlændinge	936
Kommunale bidrag til regionerne	11.280
Refusion af købsmoms (netto)	-6.760
I alt	1.715.116

Udligningssystemet blev fra og med 2007 ændret til en nettoudligningsordning, som betyder, at udligningen beregnes ud fra en kommunes strukturelle overskud eller underskud. Det strukturelle over- eller underskud opgøres som forskellen mellem en kommunes beregnede udgiftsbehov og kommunens skatteindtægter beregnet ud fra en gennemsnitlig skatteprocent.

Særlige tilskud vedrører beskæftigelsestilskud samt tilskud til styrkelse af likviditet, generelt løft og styrket kvalitet i ældreplejen, bedre kvalitet i dagtilbud, omstilling af folkeskolen, "ø-kommuner", tilskud til kommuner med en høj andel af borgere med sociale problemer og efterreguleringer.

Note 2. Driftsudgifter (skattefinansieret)

Horsens Kommune har valgt at opdele driftsudgifterne i følgende kategorier:

	Budget 2016	Korrigeret budget 2016	Heraf rammeoverførsel fra 2015 til 2016	Regnskab 2016	Restbevilling
Rammebelagt	-3.182.670	-3.248.025	-62.799	-3.182.843	-65.182
Ikke rammebelagt	-1.838.787	-1.833.532	0	-1.817.708	-15.824
BUM-Model	0	0	0	936	-936
Driftsudgifter i alt	-5.021.457	-5.081.557	-62.799	-4.999.615	-81.942

Kategorierne fordelt på udvalg kan specificeres således:

	Budget 2016	Korrigeret budget 2016	Heraf rammeoverførsel fra 2015 til 2016	Regnskab 2016	Restbevilling
Økonomi- og Erhvervsudvalget	-547.282	-646.725	-41.923	-585.932	-60.793
Rammebelagt	-473.987	-498.299	-41.923	-445.395	-52.904
Ikke rammebelagt	-73.295	-148.426	0	-140.538	-7.889
Beskæftigelsesudvalget	-924.886	-1.290.016	316	-1.283.287	-6.729
Rammebelagt	-811	-2.222	316	-1.518	-704
Ikke rammebelagt	-924.076	-1.287.794	0	-1.281.769	-6.025
Børne- og Skoleudvalget	-1.215.159	-1.225.281	2.559	-1.234.166	8.885
Rammebelagt	-1.211.777	-1.221.900	2.559	-1.231.741	9.841
Ikke rammebelagt	-3.382	-3.382	0	-2.425	-956
Kulturudvalget	-129.953	-136.179	-6.330	-144.941	8.762
Rammebelagt	-109.353	-115.579	-6.330	-124.553	8.975
Ikke rammebelagt	-20.601	-20.601	0	-20.387	-213
Teknik- og Miljøudvalget	-156.619	-165.242	-5.653	-154.445	-10.797
Rammebelagt	-121.694	-128.012	-5.653	-122.070	-5.943
Ikke rammebelagt	-34.925	-37.230	0	-33.311	-3.919
BUM-Model (Service og Beredskab)	0	0	0	936	-936
Beredskabskommissionen	-14.497	-15.637	-695	-15.637	0
Rammebelagt	-14.497	-15.637	-695	-15.637	0
Ikke rammebelagt	0	0	0	0	0
Velfærds- og Sundhedsudvalget	-2.033.061	-1.602.477	-11.073	-1.581.207	-21.270
Rammebelagt	-1.250.551	-1.266.377	-11.073	-1.241.928	-24.448
Ikke rammebelagt	-782.509	-336.100	0	-339.279	3.179

Generelt

Rammebelagt

Rammebelagte områder er områder, hvor kommunen selv fastlægger serviceniveauet. På de rammebelagte er overførselsadgang af over- og underskud til efterfølgende regnskabsår. Dette indebærer bl.a., at der som hovedregel ikke meddeles tillægsbevillinger udover bevillinger, der kan henføres til aktivitetsændringer eller øvrige forhold, der ikke var kendt ved budgetlægningen.

I regnskabsresultatet for 2016 er indeholdt overførsler fra 2015 med netto 62,8 mio. kr. Det skønnes, at overførslen fra regnskab 2016 til 2017 vil være på samme niveau.

Restbevillingen på de rammebelagte udgifter vedrører overskud på Økonomi- og Erhvervsudvalget (primært løn-, forsikrings- og øvrige puljer), Beskæftigelsesudvalget, Teknik- og Miljøudvalget, Velfærds- og Sundhedsudvalget samt underskud på Kulturudvalget og Børne- og Skoleudvalgets område (primært dagtilbudsområdet).

Henlæggelser til finansiering af overførte drifts- og anlægsbevillinger er endnu ikke endeligt opgjort, men forventes færdigbehandlet og godkendt af byrådet i april 2017.

Ikke rammebelagt

Ikke rammebelagte udgifter er udgifter til områder, hvor kommunen ikke selv fastlægger serviceniveauet. Det drejer sig primært om lovbestemte udgifter i forbindelse overførsel til personer m.v., bl.a. ydelser vedrørende kontanthjælp og aktive- ring, førtidspensioner, sygedagpenge, boligstøtte m.m. Der er normalt kun mulighed for overførsel af restbevillinger til efterfølgende regnskabsår efter konkret ansøgning.

Budgetgarantien opgøres efter hvert regnskabsår og virker således, at stigninger/fald i udgifter omfattet af budgetgarantien reguleres via bloktilskuddet til alle landets kommuner under ét 2 år efter regnskabsåret. Såfremt ændringerne i Horsens Kommune svarer til udviklingen på landsplan, kompenseres kommunen fuldt ud.

Bestiller/Udfører Modeller

Bestiller/Udfører Modeller svarer til driften af Service og Beredskab, Endelavevej. Service og Beredskab har givet et overskud på 0,9 mio. kr. Årets regnskabsresultat registreres i kommunens status, og der beregnes rente efter samme regler, som der anvendes for kommunens forsyningsvirksomheder. Service og Beredskab har ultimo 2016 et tilgodehavende på 5,6 mio. kr. hos kommunen

Økonomi- og Erhvervsudvalget

På Økonomi- og Erhvervsudvalgets område udviser regnskab 2016 et samlet mindreforbrug på 60,8 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget 2016. Mindreforbruget fordeler sig med 52,9 mio. kr. på det rammebelagte område og 7,9 mio. kr. på det ikke-rammebelagte område.

Restbevillingen på det rammebelagte område på 52,9 mio. kr. skal ses i lyset af, at der fra 2015 til 2016 blev overført 41,9 mio. kr. på Økonomi- og Erhvervsudvalget område.

Udover det overførte beløb fra 2015 på 41,9 mio. kr. er der netto givet tillægsbevillinger på udvalgets område på 57,5 mio. kr. Tillægsbevillingerne består primært af omplacering af budgettet til boligstøtte fra Velfærds- og Sundhedsudvalget til

Økonomi- og Erhvervsudvalget på 75,6 mio. kr., omplacering af lønpuljer til fagudvalgene på -13,6 mio. kr., tillægsbevillinger/budgetneutrale omplaceringer på i alt netto 1,4 mio. kr. i forbindelse med budgetopfølgningen pr. 30.04.16 (merudgifter vedr. flygtninge, 2,5 mio. kr. og mindreindtægter vedr. byggesag, 1,9 mio. kr., budgetneutrale omplaceringer -3,0 mio. kr.) og tillægsbevillinger/budgetneutrale omplaceringer på i alt netto -8,9 mio. kr. i forbindelse med budgetopfølgningen pr. 31.08.16 (reservepulje på 12,3 mio. kr. lagt i kassen, udmøntning af LC-program på 1,3 mio. kr. og budgetneutrale omplaceringer på 2,1 mio. kr.)

Restbevillingen på det ikke-rammebelagte område vedrører blandt andet udgifter til tjenestemandspensioner og opsparing til valg.

Beskæftigelsesudvalget

I 2016 havde Beskæftigelsesudvalget et oprindeligt budget på 924,9 mio. kr. I løbet af året er det givet tillægsbevillinger på i alt 365,1 mio. kr.

Det korrigerede budget for 2016 udgør således 1.290,0 mio. kr. Tillægsbevillingerne vedr. primært flg.: der er givet tillægsbevilling på 370,8 mio. kr. vedr. førtidspensioner, idet budgettet til førtidspensioner er flyttet fra Velfærds- og Sundhedsudvalget til Beskæftigelsesudvalget.

Desuden er der givet tillægsbevillinger i forbindelse med budgetopfølgningerne pr. 30.04.16 og 31.08.16 på i alt netto -4,3 mio. kr.

Regnskab for 2016 viser et samlet overskud på 6,7 mio. kr., fordelt med et overskud på de rammebelagte områder på i alt 0,7 mio. kr. og et overskud på de ikke rammebelagte områder på 6,0 mio. kr.

Overskuddet fordeler sig på de enkelte politikområder som følger:

Politikområder	I mio.
Integration, forsørgelse: Ikke rammebelagte, mindreforbrug	3,1
Sygedagpenge, forsørgelse: Ikke rammebelagte, merforbrug	-3,3
Kontanthjælp og revalidering, forsørgelse: Ikke rammebelagte, mindreforbrug	5,2
Forsikrede ledige, forsørgelse:	0,7
Fleksjob, forsørgelse: Ikke rammebelagte, mindreforbrug	2,2
Ledighedsydelse, forsørgelse: Ikke rammebelagte, mindreforbrug	0,4
Ressourceforløb, forsørgelse: Ikke rammebelagte, merforbrug	-0,6
Førtidspensioner: Ikke rammebelagte, merforbrug	-9,6
Senior-, servicejobs og jobtræning, forsørgelse: Ikke rammebelagte, mindreforbrug	0,1
Aktivitet: Rammebelagte, mindreforbrug	0,7
Ikke rammebelagte, mindreforbrug	3,9
Unge, forsørgelse: Ikke rammebelagte, mindreforbrug	1,4
Unge, aktivitet: Ikke rammebelagte, mindreforbrug	2,5
Mindreforbrug i alt	6,7

Børne- og Skoleudvalget

Regnskab 2016 viser et merforbrug på 8,9 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Overførslerne fra 2015 til 2016 udgjorde -2,6 mio. kr. På de rammebelagte områder udgør merforbruget 9,8 mio. kr., mens der er et overskud på det ikke-rammebelagte på 0,9 mio. kr. Det ikke-rammebelagte område omfatter EGU.

Merforbruget skyldes merforbrug på Undervisningsområdet på 2,1 mio. kr., et merforbrug på dagtilbudsområdet på 9,9 mio. kr., et mindreforbrug på Tværgående enhed for Læring på 1,2 mio. kr. og et mindreforbrug på Ungeenheden på 1,9 mio. kr.

Der er i 2016 samlet givet 10,1 mio. kr. i tillægsbevillinger (inkl. overførsler).

Kulturudvalget

Regnskab 2016 viser et merforbrug på 8,8 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Overførslen fra 2015 til 2016 udgjorde 6,3 mio. kr. Merforbruget fordeler sig med et merforbrug på det rammebelagte område på 9,0 mio. kr. og et mindreforbrug på det ikke rammebelagte område på 0,2 mio. kr.

Merforbruget på det rammebelagte område består primært af et merforbrug vedr. Museer på 16,1 mio. kr., et mindreforbrug på 4,6 mio. kr. på Fritidsaktiviteter og et mindreforbrug på Idræt på 1,0 mio. kr. Merforbruget på Museer skyldes udgifter i forbindelse med 4 store udstillinger på Fængselsmuseet i 2016 og arbejdet med Lorentzens tunnel. Alle projekter er finansieret, men fondsmidlerne modtages først i 2017.

Der er i 2016 samlet givet 6,2 mio. kr. i tillægsbevillinger (inkl. overførsler).

Teknik- og Miljøudvalget

Regnskab 2016 viser et mindreforbrug på 10,8 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Af det samlede mindreforbrug på 10,8 mio. kr. er 5,9 mio. kr. rammebelagt, 3,9 mio. kr. er ikke ram-

mebelagt og 1,0 mio. kr. vedrører Service & Beredskab (BUM-Model).

Mindreforbruget på 5,9 mio. kr. på de rammebelagte områder vedrører primært politikområderne Trafik og Vej, Natur og Miljø samt Service og Beredskab.

Det samlede netto mindreforbrug på de ikke-rammebelagte områder på 3,9 mio. kr., skyldes primært mindreforbrug på politikområderne Trafik og Vej og Kollektiv Trafik og Havne.

Der er i 2016 samlet givet 8,6 mio. kr. i tillægsbevillinger (inkl. overførsler fra 2015 til 2016 på 5,7 mio. kr.).

Beredskabskommissionen

Beredskabskommissionens regnskab 2016 balancerer i forhold til korrigeret budget 2016.

På Beredskabskommissionens område er der i 2016 givet tillægsbevillinger på netto 1,1 mio. kr., heraf udgør overførsel fra 2015 til 2016 0,7 mio. kr.

Velfærds- og Sundhedsudvalget:

I 2016 havde Velfærds- og Sundhedsudvalget et oprindeligt budget på 2.033,1 mio. kr. Der blev givet tillægsbevillinger i løbet af året på i alt -430,6 mio. kr., heraf vedrører -75,6 mio. kr. overførsel af budgettet til boligstøtte til Økonomi- og Erhvervsudvalget, - 370,8 mio. kr. vedrører overførsel af budgettet til førtidspensioner til Beskæftigelsesudvalget, 6,1 mio. kr. vedrører udmøntning af lønpuljer og 11,1 mio. kr. vedrører overførsler fra 2015 til 2016.

Det korrigerede budget for 2016 udgør således 1.602,5 mio. kr. Regnskab for 2016 viser et samlet overskud på 21,3 mio. kr., fordelt med et overskud på de rammebelagte områder på i alt 24,4 mio. kr. og et underskud på de ikke rammebelagte områder på 3,2 mio. kr. områder som følger:

Overskuddet fordeler sig på de enkelte politikområder som følger:

Politikområder	I mio.
Sundhedsfremme, Sund By, Sundhedstjeneste og Tandpleje	
Rammebelagte udgifter, mindreforbrug.	4,3
Ikke rammebelagte udgifter, merforbrug	-3,3
Ældreområdet:	
Rammebelagte udgifter, mindreforbrug	19,9
Ikke rammebelagte udgifter, merforbrug	-1,5
Det specialiserede socialområde – børn	
Rammebelagte udgifter, merforbrug	-7,2
Ikke rammebelagte udgifter, mindreforbrug	1,1
Det specialiserede socialområde – voksne	
Rammebelagte udgifter, mindreforbrug	7,3
Ikke rammebelagte udgifter, mindreforbrug	1,2
Borgerservice	
Rammebelagte udgifter, mindreforbrug	0,3
Ikke rammebelagte udgifter, merudgifter	-0,7
Mindreforbrug i alt	21,3

Note 3. Renter

Netto renteindtægterne er 11,3 mio. kr., hvilket svarer til et mindre forbrug på 30 mio. kr. i forhold til oprindeligt budget. Det er primært 4 forhold, der er årsag til mindre forbruget, større aktieudbytte og tilbagebetaling af aktieudbytte-skatte, lave variable renter på lånene, større afkast af formuen samt færre renteudgifter i forbindelse med tilbagebetalinger af grundskyld og dækningsafgift.

Formueforvaltning, har givet et samlet nettoafkast på 22,7 mio. kr. svarende til 3,75 % i 2016.

Nettoafkastet består af realiserede og urealiserede gevinster og tab, samt renter, udbytter og gebyrer.

Note 4. Jordforsyning

1.000 kr.		Budget 2016	Korrigeret budget 2016	Regnskab 2016	Restbudget
Økonomi- og Erhvervsudvalget	U	10.000	73.372	66.278	7.094
	I	-35.000	-105.313	-62.336	-42.977
Teknik- og Miljøudvalget	U	22.000	50.875	54.327	-3.452
	I	0	-4.173	-20	-4.153
Anlæg, jordforsyning, i alt	U	32.000	124.247	120.604	3.643
	I	-35.000	-109.847	-62.356	-47.130
	N	-3.000	14.760	58.248	-43.488

Det samlede nettoresultat på jordforsyningen i 2016 viser et underskud på 58,2 mio. kr., hvilket er en afvigelse på 61,3 mio. kr. i forhold til et oprindeligt budgetteret overskud på 3 mio. kr.

Afvigelsen skyldes primært merudgifter på 88,6 mio. kr., hvoraf 56,3 mio. kr. skyldes merudgifter til arealerhvervelser, mens der har været merudgifter til byggemodninger på 31 mio. kr.

Samtidig har der været merindtægter på 27,4 mio. kr. fra salg af grunde og arealer. Af merindtægterne er 6,8 mio. kr. bevilget til indskud i Landsbyggefonden i forbindelse med opførelse af almene boliger på de pågældende arealer.

I forhold til det korrigerede budget er der et restbudget på netto -43,5 mio. kr., der forventes overført til 2017.

Afsluttede udstykninger 2016	Overskud
800031 (002.448) 21 parceller ved Stationsvej, Peter Dans Vej, Hatting	0,2 mio.

Det afsluttede udstykningsregnskab har netto givet overskud på 0,2 mio.

Udsolgte udstykninger - Mangler færdiggørelse	
800003 (002.416)	Boliger ved Ring Sø II
800020 (002.422)	Byggemodning Torsted Vest
800013 (002.428)	Boligudstyknings Gedved, matr. nr. 13 a m.fl.
800021 (002.437)	Byggemodning Torsted Vest, sydlige del
800024 (002.441)	Byggemodning Egedalsbakken, Egebjerg
800027 (002.444)	Byggemodning Egebjerg Øst
800029 (002.446)	Byggemodning Østerhåb 2. etape (Hyldeblomsten)
800033 (002.450)	Byggemodning Østerhåb 4. etape (Rødtjørnen I)
800030 (002.447)	Byggemodning A. Flensborgs Minde 1. etape, Anne Cathrines Have
800071	Byggemodning A. Flensborgs Minde 2. etape, Andreas Flensborgs Have
800047 (003.418)	Færdiggørelse af Egeskovvej syd for Højvangsvej
800048 (003.419)	Færdiggørelse Meteorvej
800051 (003.426)	Færdiggørelse af Højvangsvej
800055 (003.437)	Færdiggørelse af Parallelvej/Korden/Tangenten
800045 (003.442)	Energivej, Brædstrup
800050 (003.424)	Færdiggørelse af Mossvej

Der er ultimo 2016 i alt 16 udsolgte udstykninger, hvor der mangler færdiggørelse.

Oversigt over bolig- og erhvervsjord til salg samt lånefinansiering heraf:				
Boligformål	Råjord ha.		Forventet salgspris (i 1.000)	Lån (i 1.000)
800006 (002.420) Boliger på Toften (Rolskoven), Sdr. Vissing		7	1.879	
800007 (002.421) Boliger på Galgehøj (Brokhøj), Brædstrup		36	14.767	
800008 (002.424) Keldhøj, Nim		7	3.869	
800009 (002.425) Bytoften, Sdr. Vissing		5	1.540	
800010 (002.427) Ring SøPark, Brædstrup	25,5		*)23.795	
800010 (002.427) Ring SøPark, Brædstrup, 1. etape		21	10.522	
800015 (002.431) Boligudstyknig Røde Mølle Banke 41-59, Søvind		6	1.903	
800026 (002.443) Byggemodning Østerhåb, 1. (Brombærhegnet)		2	1.044	
800028+800064 Byggemodning nord for Bygholm Sø (Nørremarken)	92,6		*)129.721	65.365
800028+800064 Byggemodning Bygholm Bakker, Billeshave		12	7.180	
800028+800080 Byggemodning Bygholm Bakker, Normandshave		8	3.840	
800034 (002.451) Byggemodning Østerhåb, 5. etape (Hvidtjørnen 1.)		11	6.388	
800035 (002.454) Galgehøj, Stensballe, byggemodning		7	4.714	
800036 (002.456) Byggemodning Østerhåb, 6., Hvidtjørnen syd 2. etape		7	4.076	
800037 (002.459) Byggemodning Østerhåb, 3., (Mirabellehegnet)		9	4.896	
800041 (002.463) Byggemodning syd for Egedalsvej, Egebjerg (Egeparken)		1	545	
800057 Byggemodning Bygvej og Havrevej, Hatting		6	2.036	
800068 Byggemodning Rødtjørnen, 2. etape		35	20.116	
800082+800618 Byggemodning Kirkevej, Gedved	17,2		*)28.935	
800083 Byggemodning Højagergårdsvej (Ørnstrup Møllevej)	11,5		*)11.709	
800091+800640 Byggemodning Østerhåb Vest, 1. etape	31,9		*)26.253	
800649 Egebjerggårdsvej 1. etape (Majblomsten, Skovmærket, Martsviolen)		47	28.528	
Boligformål	178,7	***)227	338.256	65.365

Erhvervsformål	Råjord ha.		Forventet salgspris (i 1.000)	Lån (i 1.000)
800052 (003.427) Industriarealer v/Gl. Kirkevej, Egebjerg (Kærvej)		1	160	
800053 (003.428) Ny byggemodning vest for Kørupvej	109,0		190.000	
800053 (003.428) Ny byggemodning vest for Kørupvej	20,0		35.000	76.271
800056 (003.439) Byggemodning nord for Højvangsvej	41,2		57.657	
800056 (003.439) Byggemodning nord for Højvangsvej	18,8		33.059	42.711
800046 (003.445) Virkelyst etape 1 (Virkefeltet, Brædstrup)	10,7		14.980	
Erhvervsformål	199,7	**1	330.856	118.982

Indtægter =+, udgifter =-

*) = Værdisat til kostpris

** = Incl. "reserverede" grunde (a'conto-betalte)

Til boligformål har kommunen ca. 178 ha. råjord og 227 grunde til salg til en samlet værdi af 337,6 mio. kr., heraf er 65,4 mio. kr. lånefinansieret.

Til erhvervsjord har kommunen ca. 200 ha. råjord til salg til en værdi på 330,9 mio. kr., heraf er 119 mio. kr. lånefinansieret.

De lånefinansierede køb af arealer afvikles med et årligt afdrag på 16,4 mio. kr., så lånet senest i 2028 er indfriet, eller tidligere hvis arealerne sælges inden (lånene skal senest afvikles i takt med at arealerne bliver solgt).

Note 5. Øvrig anlægsvirksomhed

1.000 kr.		Budget 2016	Korrigeret budget 2016	Regnskab 2016	Restbudget
Økonomi- og Erhvervsudvalget	U	10.100	74.314	68.605	5.709
	I	-7.500	-55.953	-38.063	-17.890
Beskæftigelsesudvalget	U	0	0	0	0
Børne- og Skoleudvalg	U	28.700	31.468	31.664	-196
	I	0	-2.104	-2.104	0
Kulturudvalget	U	10.000	13.921	11.849	2.071
	I	0	-4.675	-4.579	-96
Teknik- og Miljøudvalget	U	132.185	148.993	122.907	26.086
	I	-7.144	-7.491	-4.522	-2.970
Beredskabskommissionen	U	0	0	0	0
Velfærds- og Sundhedsudvalget	U	19.400	8.185	6.615	1.570
	I	0	150	0	150
Øvrig anlægsvirksomhed, i alt	U	200.385	276.881	241.641	35.240
	I	-14.644	-70.073	-49.267	-20.806
	N	185.741	206.808	192.373	14.434

De samlede skattefinansierede nettoanlægsudgifter i 2016 var 192,4 mio. kr., hvilket giver et netto merforbrug på 6,6 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget på 185,7 mio. kr. Dette skyldes primært et netto merforbrug på 27,9 mio. kr. i forbindelse med køb og salg af ejendomme.

I forhold til det korrigerede budget er der et restbudget i 2016 på netto 14,4 mio. kr., hvoraf netto 13,6 mio. kr. forventes overført til 2017.

Det er besluttet, at procedurerne for aflæggelse af anlægsregnskaber foretages på følgende vis:

- For anlægsprojekter med bruttoudgifter på under 2 mio. kr. og køb/salg af fast ejendom i de tilfælde, hvor køb/salg sker til den i bevillingen forudsatte pris, skal der ikke aflægges særskilt anlægsregnskab.
- For anlægsprojekter med bruttoudgifter på under 10 mio. kr. aflægges anlægsregnskaberne samlet, så de kan indgå i kommunens årsregnskab.
- For anlægsprojekter med bruttoudgifter på over 10 mio. kr., aflægges særskilte anlægsregnskaber til godkendelse i fagudvalg, Økonomi- og Erhvervsudvalg og Byråd.

Afsluttede anlægsregnskaber over 2 mio. kr.:

Beløb i 1.000 kr.	Forbrug 2016	Rådighedsbeløb 2016	Anlægsbevilling	Anlægsregnskab
Teknik- og Miljøudvalget				
800031 21 parceller Peter Dans Vej, Hatting, udg. (002.448) 21 parceller Peter Dans Vej, Hatting, indt.	-71 320	-71 320	-8.450 -8.637	-8.450 -8.637
800215 Etablering cykelbaner m.v. Bygaden, udg. (222.425) Etablering cykelbaner m.v. Bygaden, indt.	0 0	0 0	-2.284 800	-2.284 800
800235 Optimering af cyklistvilkår i Horsens, udg. (223.434) Optimering af cyklistvilkår i Horsens, indt.	-56 0	-161 0	-2.585 1.034	-2.480 1.034
800265 Værvej – etape 1 (222.)	0	0	-2.939	-2.939
800520 Cykelstier mellem Brædstrup og Horsens (222.429)	0	0	-4.824	-4.824
Børne- og Skoleudvalget				
800581 Børnehavekapacitet Langmark (514.)	-13	-43	-3.000	-2.969
800632 Nye vuggestuepladser – Silkeborgvej (514.)	-3.748	-4.093	-4.200	-3.855
800633 Nye vuggestuepladser – Nordrevej (514.)	-2.986	-3.177	-3.300	-3.109

Indtægter =+, udgifter =-

Regnskabsbemærkninger til ovennævnte anlægsarbejder fremgår af Regnskab 2016 – Bind1: Oversigter – Bemærkninger.

Afsluttede anlægsregnskaber over 10 mio. kr.:

Beløb i 1.000 kr.	Forbrug 2016	Rådighedsbeløb 2016	Anlægsbevilling	Anlægsregnskab
Børne- og Skoleudvalget				
800317 Skole IT, 2. generation (301.498)	-20	0	-13.635	-13.655
800540 Børneenhed Søndermark, udg. *) (514.) Børneenhed Søndermark, indt.	-6.117 2.104	-8.725 2.104	-40.073 2.104	-40.411 2.104
Kulturudvalget				
800328 Ny Torstedhal *) (318.417)	-249	-249	-26.414	-26.414
Teknik- og Miljøudvalget				
800577 Affaldsplan 2013-2024 (166.) Mellemdpot *)	-52	-48	-10.552	-10.555

Indtægter =+, udgifter =-

*) Disse anlægsprojekter vil snarest blive fremsendt særskilt til politisk behandling i fagudvalg, Økonomiudvalg og Byråd.

Note 6. Regnskabsopgørelsens (udgiftsbaseret) resultat

Årets resultat for driftsvirksomheden på det skattefinansierede område viser et overskud på 370,8 mio. kr. mod oprindelig budgetteret 291,0 mio. kr.

Driftsoverskuddet er udtryk for den ramme, der er til rådighed til dækning af afdrag på lån og den del af anlægsvirksomheden, der ikke finansieres ved optagelse af lån.

Afdrag på lån udgør 119,2 mio. kr.

Kommunens kassebeholdning er ultimo 2016 steget til 247,2 mio. kr. Hovedårsagerne til stigningen er, at der er hjemtaget lån på 60 mio. kr., at der er et væsentlig fald i refusionstilgodehaverne og samtidig en større kortfristet gæld til leverandørerne ved årsskiftet.

En stor del af den likvide beholdning på 247 mio. kr. er enten disponeret til konkret brug eller tilhører andre virksomheder. Typisk er der tale om henlæggelser til færdiggørelse af anlægsarbejder og til institutioners samt øvrige decentrale enheders opsparede driftsmidler.

Den gennemsnitlige kassebeholdning udgjorde i 2016 steget til 479,9 mio. kr. mod 464,1 mio. kr. ultimo 2015.

Generelt har de forskellige serviceområder og afdelinger udvist ansvarlighed og styret økonomien tilfredsstillende på driftssiden.

På anlægssiden har øget fokus på styringen af projekterne og økonomien været tilfredsstillende. Det er vigtigt, at alle områder fortsætter det gode arbejde, da der fortsat er behov for en tæt budgetopfølgning og stram økonomistyring til sikring af budgetoverholdelsen.

Note 7. Aktiverede anlæg

Der er i anlægskartoteket ultimo 2016 registreret værdier for 3.324 mio. kr. jævnfør regnskabspraksis. Heraf udgør det skattefinansierede område 3.235 mio. kr., de selvejende institutioner 14 mio. kr. og det brugerfinansierede område 68 mio. kr.

Note 8. Tilgodehavender og udlån – Aktier og andelsbeviser

Saldoen på tilgodehavender og udlån svarer til den aktuelle restsum med nedskrivning af forventet tab. Indskud i Landsbyggefonden er indregnet med 0 i værdi. Indskuddet udgør nominelt 321,4 mio. kr.

Saldoen på noterede aktier svarer til kursværdien pr. 31. december 2016. For ikke-noterede aktier og andre kapitalandele foretages indregningen efter den indre værdis metode i henhold til senest aflagt årsregnskab.

Ultimo regnskabsåret er registreret følgende:

Beløb i 1.000 kr.	Bogført værdi	Nominel værdi
Tilgodehavender og udlån	117.286	438.723
Tilgodehavender hos grundejere	3.343	3.343
Udlån til beboerindskud	25.123	25.123
Indskud i Landsbyggefonden	0	321.436
Andre udlån og tilgodehavender	32.234	32.234
Deponering	56.586	56.586
Aktier og andelsbeviser m.v.	1.468.639	116.105

I forbindelse med etablering af Horsens Vand A/S i 2010 er aktiverne overdraget, og kommunen har modtaget et aktiebevis på nominelt 100 mio. kr. til en værdi på 1.415 mio. kr.

Note 9. Udlæg brugerfinansieret område

Kommunens kasseudlæg vedrørende det brugerfinansierede område kan specificeres således:

Beløb i 1.000 kr.	
Gæld:	
Spildevand	11.511
Vandforsyning	7.745
Tilgodehavende:	
Renovation	20.950
Rottebekæmpelse	1.169
Kommunens nettogæld pr. 31.12.2016	2.863

Spildevands- og Vandforsyningens tilgodehavender er pr. 1. januar 2010 overdraget til Horsens Vand A/S. Gælden til Horsens Vand A/S afvikles over en 10 årig periode.

Note 10. Egenkapital

Kapitalforklaring (1.000 kr.)	2016
Egenkapital ultimo	2.262.008
Primoreguleringer	0
Egenkapital primo, beregnet	2.262.008
Egenkapital primo, bogført	2.262.008
<i>Årets resultat (incl. forsyningsvirksomhederne), jf. regnskabsopgørelsen</i>	<i>115.497</i>
<u>Direkte posteringer på balancen:</u>	
HF 09.68 værdiregulering /tab/gevinst på grunde, byggemodninger	48.372
HF 09.58, 09.62 værdiregulering, fysiske anlægsaktiver	-58.929
HF 09.32 værdiregulering langfristede tilgodehavender (aktier, landsbyggefond, tabsvurdering)	-26.047
HF 09.35 Forsyningsvirksomhederne, værdireguleringer	4.182
HF 09.22 og 09.55, kurs-/indexregulering obl. og lån	-5.730
HF 09.25, 09.28, afskrivninger mv. korte tilgodehavender	-785
FK 9.75.90 Værdiregulering tjenestemandspensioner m.m.	36.118
HF 09.36-09.49, 09.50, 09.51, 09.52 værdireguleringer mv., kort gæld	2.128
	-691
Egenkapital ultimo	2.376.815

Egenkapitalen er steget fra 2,3 mio. kr. til 2,4 mia. kr.

Note 11. Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser	t. kr.
Hensættelse 01.01.2016	992.210
Værdiregulering	-38.848
Værdiregulering (arbejdsskader)	2.730
Hensættelse 31.12.2016	956.092

Der er ultimo 2014 udarbejdet en aktuarmæssig beregning af tjenstemandsforpligtigelsen, da der skal laves en aktuarmæssig beregning minimum hvert 5. år.

Herudover er der ultimo 2015 udarbejdet en aktuarmæssig beregning af hensatte forpligtigelser vedrørende arbejdsskader.

Note 12. Langfristet gæld

Der er optaget lån i 2016 på 60 mio. kr. hvoraf 32 mio. kr. vedrører låneberettigede anlægsudgifter 2015 og 28 mio. kr. er aconto lån vedrørende låneberettigede anlægsudgifter 2016.

Restgæld pr. 31.december 2016 kan specificeres således:

Langfristet gæld	t. kr.
Skattefinansieret gæld	1.252.850
Gæld vedr. ældreboliger	239.020
I alt	1.491.870
Heraf andel i DKK	100%
Restleasingforpligtelse	21.826

Note 13. Værdi af faste ejendomme

Kontantværdien af kommunens faste ejendomme (skatte- og brugerfinansierede områder) er ved den seneste vurdering forud for regnskabets afslutning opgjort til 3.606 mio. kr.

Heraf udgør grundværdier 1.255 mio. kr. for et samlet areal på 2.074 ha.

Note 14. Kautions- og garantiforpligtelser

Kautions- og garantiforpligtelser kan specificeres således:

	Mio. kr.
Almindelige kautions- og garantiforpligtelser:	
Boligformål	1.426,1
Varmeforsyning	316,9
Horsens Havn/Brand og Redning	29,8
Andre formål	2,0
I alt	1.774,8

Anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet for Horsens Kommune aflægges i overensstemmelse med Budget- og Regnskabsystem for kommuner.

I henhold til disse regler skal der udarbejdes et udgiftsregnskab, et omkostningsregnskab samt øvrige oversigter og redegørelser. Hver af disse skal indeholde en række nærmere definerede opgørelser og oversigter.

Regnskabspraksis indeholder bl.a. en beskrivelse af de af Horsens Kommune truffene valg af regnskabspraksis, der ligger inden for budget- og regnskabssystemets muligheder.

Generelt omfatter regnskabspraksis de områder, der til enhver tid er pligtige at optage i overensstemmelse med Budget- og Regnskabssystemet for kommuner.

Horsens Kommunes årsberetning rummer på et overordnet niveau oplysninger om kommunens årsregnskab. Detaljerede specifikationer af regnskabets poster, obligatoriske oversigter og bemærkninger til regnskabet kan læses i Regnskabsoversigter, bind 1 og 2.

Generelt om indregning og måling

Generelt har Horsens kommune valgt at anvende de transaktionstidspunktet som grundlag for registrering af indtægter og udgifter.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i indtjeningsåret. Forudsætningen er dog, at indtægten kan opgøres. I modsat fald indgår indtægten det følgende år. Ligeledes indregnes alle udgifter, der vedrører året, hvis udgifterne er opgjort og blevet faktureret.

I øvrigt skal Indenrigs- og sundhedsministeriets særlige regler for kontering og regnskabsaflægelse iagttages.

Værdipapirer og kapitalandele

Børsnoterede obligationer og aktier måles til dagsværdi (kursværdi) på balancedagen. Ikke børsnoterede værdipapirer måles til andel af indre værdi i henhold til senest godkendte årsrapport for pågældende selskab o.l.

Værdiregulering af værdipapirer sker via egenkapitalen.

Realiserede tab og fortjenester opgøres som forskellen mellem salgssum og bogført værdi pr. seneste 1. januar og registreres via resultatopgørelsen.

Tilgodehavender

Tilgodehavender opgøres til kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Finansielle gældsforpligtelser

Finansielle gældsposter indregnes til restgæld opgjort til kursværdi.

Moms

Næsten alle udgifter er eksklusive moms, idet momsudgifterne refunderes via en særlig momsudligningsordning eller indgår i et momsregnskab.

Eventualforpligtelser, herunder afgivne garantier

Afgivne garantier indregnes ikke i balancen, men anføres i fortegnelse over eventualforpligtelser.

Forpligtelser anføres i årsregnskabet under fortegnelse over eventualforpligtelser.

Omkostningsregnskabet

Immaterielle anlægsaktiver

Immaterielle anlægsaktiver kan være såvel erhvervede som internt oparbejdede. Typisk vil der være tale om udviklingsomkostninger f.eks. investering i systemudvikling eller visse softwareudgifter samt patenter, rettigheder eller licenser.

Immaterielle anlægsaktiver måles til kostpris. Kostprisen for erhvervede aktiver opgøres som anskaffelsesprisen. Internt oparbejdede aktiver opgøres til kostpris for køb med tillæg af direkte løn og indirekte udviklingsomkostninger.

Aktiverede immaterielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Enkeltaktiver anskaffet efter 1. januar 1999 eller senere til en kostpris, der overstiger kr. 100.000 samt kostpris for enkeltaktiver over kr. 1 mio. uanset anskaffelsestidspunkt, er aktiveret og vil blive afskrevet.

Immaterielle anlægsaktiver afskrives lineært over den forventede brugstid. Afskrivningsperioden udgør maksimalt 10 år.

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, tekniske anlæg og maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Ikke operative aktiver som f.eks. arealer til rekreative, naturbeskyttelses- og genopretningsformål samt infrastrukturelle aktiver som f.eks. veje værdiansættes ikke.

Der foretages ikke afskrivning på følgende aktiver:

- Grunde
- Grunde og bygninger bestemt til videresalg fremgår af særskilt regnskabspost, når der foreligger en politisk beslutning om at sætte de pågældende grunde og bygninger til salg
- Aktiver under udførelse

Afskrivningsgrundlag

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag efter afsluttet brugstid.

Med hensyn til kostpris er der nedenstående tilføjelser

- Grunde og bygninger anskaffet før den 1. januar 1999 værdiansættes til seneste offentlige vurdering før 1. januar 2004. Denne værdi indgår som afskrivningsgrundlag pr. 1. januar 2004
- Maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar medtages, hvor det enkelte aktiv har en kostpris på over kr. 100.000 kr. Dette gælder i forhold til enkeltanskaffelser anskaffet den 1. januar 1999 og senere. Enkeltanskaffelser med kostpris over kr. 1 mio., som fortsat anvendes, er ligeledes medtaget uanset anskaffelsestidspunkt
- I mangel af kendskab til anskaffelsespris er der særligt på forsyningsområdet taget udgangspunkt i genanskaffelsesværdi deflateret tilbage til anskaffelsesåret
- Ved åbningsbalancen pr. 1. januar 2007 er aktiver, der hver især har en værdi under kr. 100.000, men er anskaffet til et samlet formål, ikke registreret samlet (klumpet).

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Forbedringsudgifter sidestilles med anskaffelser, mens vedligeholdelsesudgifter anses som driftsudgifter.

Forbedringsudgifter i form af renoveringer, tilbygninger og udvidelser registreres sammen med det oprindelige aktiv eller opføres særskilt i anlægskartoteket. Hvorvidt renoveringen, tilbygningen eller udvidelsen registreres særskilt eller sammen med det oprindelige aktiv, afhænger af, om tilgangens afskrivningsprofil, afviger fra det oprindelige aktivs afskrivningsprofil.

Afskrivningens størrelse

Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider.

Bygninger

- Bygninger anvendt til administrative formål 45-50 år (rådhus m.v.)
- Bygninger anvendt til serviceydelser 25-30 år (skoler, SFO, daginstitutioner, idrætsanlæg mv)
- Diverse øvrige bygninger 15 år (kiosker, pavilloner, parkeringskældre mv.)

Lejede lokalers indretning afskrives efter 1. januar 2007 over 10 år eller over lejekontraktens varighed..

Tekniske anlæg, maskiner, større specialudstyr og transportmidler

- Tekniske anlæg, ledninger og stikledninger 100 år (anskaffet efter 1980) og 75 år (anskaffet før 1980)
- Forsinkelsesbassiner mv. 50 år
- Pumpestationer mv. 20 år
- Øvrige tekniske anlæg mv. 20-30 år
- Maskiner 10-15 år
- Specialudstyr 5-10 år
- Transportmidler 5-8 år

Inventar

- IT og andet kommunikationsudstyr samt større servere 3 år
- Kontorinventar samt inventar på institutioner 3-5 år
- Driftsmateriel 10 år (el- og vvs-udstyr, legepladsudstyr, værktøj, måleapparater og instrumenter)

For anskaffelser før 1. januar 2007 er der foretaget beregnede akkumulerede afskrivninger fra anskaffelsesåret frem til 31. december 2006.

Afskrivninger frem til 31. december 2006 er baseret på mere individuelle skønnede levetider for aktiverne end angivet ovenfor. For ejendomme anskaffet før 1. januar 1999 er der alene beregnet afskrivninger fra 1. januar 2004

Op- og nedskrivninger

Der sker indregning af op- og nedskrivninger, når der sker en objektiv konstaterbar hændelse, der resulterer i en ændring i kvalitet, kapacitet eller fremtidig økonomisk nytte af anlægsaktivet.

Op- og nedskrivningen af den bogførte værdi skal være væsentlig.

OmsætningsaktiverVarebeholdninger

Varebeholdninger indregnes som omsætningsaktiv, hvis der sker væsentlige forskydninger i lagerstørrelsen, og lagerets værdi overstiger kr. 100.000. Varebeholdninger, der overstiger en værdi på kr. 1 mio. på samme funktion, vil dog blive indregnet. Varelageret værdiansættes til kostprisen inklusive indirekte produktionsomkostninger til fremstilling af varerne.

Grund og bygninger til videresalg

Som udgangspunkt måles aktiverne til kostpris, medmindre den udbudte salgspris er mindre.

En udbudt salgspris kan anvendes, når det anses som sikkert, at denne pris som minimum kan opnås

Tilgodehavender

Tilgodehavender opgøres til kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Der foretages nedskrivning til imødegåelse af forventet tab i overensstemmelse med gældende regler.

Egenkapital

Egenkapital opdeles i følgende:

- Modpost for takstfinansierede aktiver
- Modpost for selvejende institutioners aktiver
- Modpost for skattefinansierede aktiver
- Reserve for opskrivninger
- Balancekonto

De fire førstnævnte konti anvendes som modkonti i relation til omkostningsregistreringerne, mens balancekontoen modsvarer årets samlede drift, anlæg og finansiering samt eventuelle direkte posteringer på balancekontoen.

Tjenestemandsforsikringer

Pensionsforsikringer over for medarbejdere er som udgangspunkt afdækket via pensionsforsikringer. Dette gælder dog ikke altid eller i fuldt omfang for tjenestemænd. For tjenestemænd foretages der en aktuar-mæssig opgørelse af den forpligtigelse hvert 5. år.

Opgørelsen af forpligtigelsen er baseret på en pensionsalder på 62 år og en opgørelsesrente på 2 %.

Med hensyn til udækkede tjenestemandsforsikringer beregnes løbende et tillæg til lønudgiften på 20,3 % af den årlige pensionsgivende løn.

Øvrige forpligtigelser

Hensatte forpligtigelser kan indregnes i balancen når:

- kommunen på balancedagen har en retlig eller faktisk forpligtelse som resultat af en tidligere begivenhed, og
- det er sandsynligt, at afviklingen heraf vil medføre et træk på kommunens økonomiske ressourcer, og der kan foretages en pålidelig beløbsmæssig måling af forpligtelsen

Øvrige kommunale hensatte forpligtigelser kan f.eks. være forpligtigelser afledt af en retssag, erstatningskrav, miljøforurening, fratrædelsesbeløb ved udløb af åremålsansættelse mv.

Ændringer i anvendt regnskabspraksis i forhold til tidligere år

Fra og med 2010 blev regnskabskravene til det omkostningsbaserede regnskab er forenklet. Forenklingerne består først og fremmest af, at det bliver frivilligt at udarbejde et omkostningsbaseret driftsregnskab.

Derimod fastholdtes den udvidede balance, der er blevet etableret med den omkostningsbaserede regnskabsreform. Målingen af aktiver og passiver, som er baseret på omkostningsbaserede principper, kan med forenklingen ske direkte på hovedkonto 9.

Det er fortsat et krav, at der foretages detaljerede registreringer i anlægskartoteket.

Som konsekvens af, at det er frivilligt at udarbejde et omkostningsbaseret driftsregnskab, bliver det frivilligt i årsregnskabet at udarbejde en anlægsoversigt, en resultatopgørelse, en pengestrømsopgørelse og en omregningstabel.

Derimod er det fastholdt, at der i årsregnskabet skal redegøres for anvendt regnskabspraksis, der bl.a. skal beskrive principperne for afskrivninger, ligesom en omkostningsbaseret balance, der omfatter alle kommunale aktiver og forpligtigelser, skal vises. Dog gøres det frivilligt at opgøre og registrere feriepengeforpligtelserne.

Horsens Kommune har fra 2010 valgt, at de frivillige registreringer og opgørelser ikke anvendes.

Horsens Kommune
Rådhusstorvet 4
8700 Horsens

Telefon: 76 29 29 29

www.horsens.dk

HORSSENS KOMMUNE
